

Clive Robbins – Mindeord

D. 7. december 2011 døde Clive Robbins 84 år gammel. Herunder skriver to danske musikterapeuter hver deres personlige beretning om kendskabet til og venskabet med denne verdenskendte musikterapeut.

Specialpædagog, musikterapeut, forfatter, en sprogets mester, instruktør, inspirator, "bror" i musikterapien og en nær ven af dansk musikterapi

Claus Bang musikterapeut, audiologopæd, multimedie projektleder. Kontakt: mail@clausbang.dk, www.clausbang.com

I to uger fra d. 17.-29. marts i 1969 deltog jeg på Vartov i København i kurset "Therapy in Music" ledet af dr. Paul Nordoff & Clive Robbins efter initiativ fra dr. med. Sven Brandt. Jeg havde da i 8 år været ansat som musiklærer på Statens Tung- høre- og Døveskole, senere betegnet Aalborgskolen, nu Center for Døvblindhed & Høretab. Med på kurset var også organist og musiklærer Carlo Svendsen, Geelsgaard Kostskole.

Indtil da havde jeg betragtet mit arbejde som musik- og rytmikundervisning; men Paul & Clive gav os deltagere indblik i den terapi, som de siden slutningen af 1950'erne havde designet, centreret om musikken, som kunne hjælpe handicappede børn i at erhverve sproglige, fysiske og sociale færdigheder. Med demonstrationer og dokumentationer af individuel musikterapeutisk behandling af dem, man dengang betegnede som handicappede, åbnede de nye perspektiver for mig i mit arbejde med døde

og multi-funktionshæmmede børn og unge. Det var først og fremmest deres møde med klienten/eleven på dennes præmisser med improvisationer tilrettelagt og tilpasset efter elevens egne ytringer med stemme, tale, sang og spil på enkle instrumenter. Samtidig viste Paul & Clive interesse for mine videooptagelser af musikken i Aalborg, specielt for den musikalske stemmebehandling og taleterapi med klangstave. "That's music therapy!" udbrød de. Jeg er sikker på, at de havde sagt det samme om andre af deltagerne, hvis disse havde vist deres arbejde.

Nordoff-Robbins' "Children's Play-Songs" var som skabt til mine tale- og sprog- hæmmede elever. Det var så at sige taleterapeutiske sange med indhold af leg og bevægelse, hvorigennem eleverne kunne *lære at lære*.

Få år efter kunne jeg i samarbejde med nordiske kolleger udgive danske, norske og svenske oversættelser, bearbejdninger

og studieindspilninger af disse, samtidig med at "Fun for Four Drums", "Goldilocks & The Three Bears" og andre Nordoff & Robbins kompositioner indgik i det, som nu blev betegnet som et musikterapi-program på Aalborgskolen og ude i verden, hvor jeg fik mulighed for at demonstrere det.

Musikterapi var for mig og mange andre blevet noget konkret, som man kunne dokumentere effekten af: En udveksling mellem mennesker via musik, som også kunne berige og udvikle eleverne musik og emotionelt. I april 1969 afholdtes "1. Nordiske Konference om Pædagogisk Musikterapi" på Helgenæs på foranledning af Undervisningsministeriet. Carlo Svendsen og jeg deltog. Der blev nedsat et udvalg med Carlo som formand, der fik til opgave at forberede vedtægter for en dansk sektion og indkalde til stiftende generalforsamling. Det førte til, at "Dansk Forbund for Musikterapi" blev stiftet d.11. oktober 1969.

Paul & Clive blev overalt i Norden inspirationskilde til nye veje i den musik som terapi, der voksede frem i 60'erne og 70'erne. De arbejdede i 1967-1974 som instruktører for the American-Scandinavian Foundation. Vi mødtes på kongresser i Europa og USA, og det var en selvfølge, at jeg engagerede dem som instruktører på årskurserne i musikterapi ved DLH, Aalborg, i 1973-76, som jeg var leder af. De besøgte ved sådanne lejligheder mig og min kone, Anette i vort bjælkehus i Løkken. Paul og Clive var vore berømte og helt exceptionelle gæster. Clive hjalp til i køkkenet, og Paul improviserede på mit Blüthner Grand Piano fra 1893. Han bad mig så mindeligt, om jeg ikke nok ville testamentere mit koncertflygel til ham!

Senere fløj der mange pakker med lyd-bånd og noder mellem læremestrene i USA

og Brother Claus i Danmark. Dette materiale overdrog jeg i 2009 til Nordoff-Robbins Society for Music Therapy i London.

Efter Paul Nordoff's død i 1977 fastholdt og udbyggede jeg venskabet og samarbejdet med Clive, der sammen med sin kone, musikterapeuten Carol, fra 1975 fokuserede på hendes felt, musikterapi for døve på New York State School for the Deaf. Dette glædede mig utrolig meget, og jeg følte endnu større samhørighed med Clive, da der ikke var så mange musikterapeuter i verden, som havde valgt denne gruppe for deres virke. Clive støttede mig siden 2000 i mine bestræbelser på at samle og videreformidle mine egne oplevelser i musikken med disse børn og unge i online multimediedokumentationen "A World of Sound and Music" .

Clive stiftede Nordoff-Robbins Centre for Musikterapi i New York, London, Seoul og Kingswood, Australien, og blev bl.a.

Paul, Clive og Claus med sin døveklasse på Aalborgskolen i 1973 med "Pif-Paf-Poltrie"

æresdoktor ved Universitet Witten-Herdeke, Tyskland, og ved New York State University.

Til det sidste var Clive utrolig produktiv og nåede inden sin død at opnå høj anerkendelse i musikterapien internationalt, også i Fjern-østen, hvor han forelæste og demonstrerede den metode, han udviklede sammen med Paul Nordoff. Det var forbløffende, at han igennem fem årtier fortsat kunne inspirere og fastholde sine elever og kolleger, både med det sprog, han var en mester i, og med den vitalitet, han udstrålede med hele sin krop, til trods for, at han i Royal Air Force under 2. Verdenskrig

som 18årig mistede førligheden delvis i sin venstre hånd og arm.

For mig vil Clive altid stå som den, der anskueliggjorde, at al god pædagogik har en terapeutisk effekt, og at der er et musikmenneske i enhver menneskelig skabning uanset hvilke vilkår, denne har. Som talsmand for det globale musikterapi-fællesskab og som det på én gang karismatiske, livsbekræftende og samtidig beskedne menneske, han var i sin dybe omsorg for alle, vil han blive hårdt savnet af alle dem, han mødte på sin vej, og som nu følger i hans spor. De vil, ligesom mig, altid ære mindet om Clive Robbins.

Oplevelser fra mit år på Nordoff & Robbins Center for Music Therapy 1997-1998

Anne Steen Møller cand.mag. i musikterapi. Ansat som musikterapeut i Landsbyen Sølund i Skanderborg, et bosted for 240 mennesker med vidtgående funktionsnedsættelser. Kontakt: anne.steen@skanderborg.dk

I foråret 1997 gik jeg med spænding og ventede på at høre fra Nordoff & Robbins Center i New York, om jeg var blevet optaget på deres ét-årige certificat-uddannelse. Da jeg ikke kunne komme over til deres "audition", havde jeg lige før jul sendt et videobånd med eksempler på mine musikalske, terapeutiske og engelsksproglige færdigheder. Endelig hørte jeg fra dem, forsinkelsen skyldtes den sørgelige omstændighed at Carol Robbins, Clive's kone, døde af cancer i januar.

Først da jeg var startet på N & R gik

det rigtig op for mig, hvilket voldsomt slag det var for hele stedet at miste Carol Robbins. – Både det personlige tab af en meget afholdt person, og for Centeret tabet af en primus motor i opbygningen, driften og udviklingen af Nordoff & Robbins Centeret på N.Y. Universitet.

Clive mødte jeg allerede den første dag på uddannelsen. Han følte et slægtskab med Danmark, fordi han og Paul Nordoff havde tilbragt meget tid i vores lille land i 60-/70'erne med at holde kurser for autodi-

dakte musikterapeuter – han nævnte i den forbindelse ofte Claus Bang – så han var glad for, at der nu var en dansk studerende på holdet. Han var et varmt og humoristisk menneske og altid 100% engageret i det, som han foretog sig.

Clive var meget aktiv i undervisningen. En aften om ugen gennemgik han cases fra sit samarbejde med Paul Nordoff, hvor vi studerende sad i et lille tætpakket rum og lyttede til bånd og fik Clive's indgående beskrivelser af forløbene. Det gjorde dybt indtryk på mig, og ofte dukkede det op i mine drømme. I hans fremstilling af deres samarbejde var der en undertone af, at det var fuldstændig enestående og uopnåeligt for andre at udrette det, som de havde gjort. Ind imellem blev der en lidt snærende andægtighed, som gjorde det svært at spørge mere ind til forløbene. Samtidig var Clive meget ydmyg på sine egne vegne. Han fremhævede altid Nordoff's musikalske genialitet, men sagde meget lidt om sin egen rolle i de terapeutiske forløb med børnene. Hans personlige engagement og store hjerte fremstod dog tydeligt i det, han fortalte. Jeg spurgte nogle gange ind til, hvordan han forstod sin egen rolle som sekundær terapeut, i fht. pianisten som er den primære terapeut i denne musikterapi-tradition, med hensyn til relationen med barnet. Men han ledte altid tilbage til Nordoff's musik og undertonedede sin egen betydning i samarbejdet omkring barnet.

Al undervisning og sessionerne i klinikken blev filmet. Af og til viste Clive os filmklip fra hans musikterapier sammen med Carol Robbins, som var en fremragende musikterapeut. Han gennemførte det, selvom han blev stærkt bevæget hver gang. Det rørte mig, at han så åbenlyst viste sin sorg og sit savn. – Én dag kom jeg ud i gangen, hvor han stod fordybet i egne

tanker. Han begyndte at tale om Carol og brast i gråd, og så stod vi lidt og holdt om hinanden.

Som middelmådig pianist var det noget af en mundfuld at gå på uddannelsen. Vi var kun 5 på holdet, så det var ikke muligt at gemme sig, når vi eksempelvis skulle lave rollespil og improvisere for hinanden på klaveret. Jeg følte, at jeg var til eksamen hver dag. Engang skulle jeg improvisere til Clive's ageren som en person med halvsidig lammelse, der var til gangtræning. Jeg lagde ud med en melodi i mol, som fulgte hans trin, og gik på et tidspunkt over i noget lettere, duragtigt. Da vendte han sig om og så bebrejdende på mig: "Hvordan kan du dog finde på at slå over i dur, det er højst upassende". En anden dag orkede jeg bare ikke at spille, men så spurgte han selvfølgelig lige mig. Jeg rystede på hovedet, og han kom med sin typiske bemærkning: "Oh, come on, make the growth choice". Jeg svarede, at for mig var det et growth choice at sige nej – og så husker jeg egentlig ikke om jeg alligevel spillede? Da vi mange måneder senere havde afslutningsfest holdt Clive en tale til hver af os: "Og Anne, du sagde en dag til mig, at jeg skulle gå ad helvede til, kan du huske det?" Han blinkede til mig, mens han sagde det, og jeg vidste præcis, hvad han hentydede til.

Jeg tror ikke, man kunne lære Clive at kende uden at blive følelsesmæssigt påvirket af hans stærke personlighed. Han var på samme tid udfordrende og generøs med sit følelsesmæssige engagement i alt, hvad han gjorde, og i alle han mødte. Jeg er taknemmelig over, at jeg fik muligheden for at møde ham og være del af det meget aktive musikterapi-miljø, som kendetegner Nordoff & Robbins Center for Music Therapy.

FAKTABOKS om Clive Robbins 1927 - 2011

- 7. december 2011 døde Clive Robbins, 84 år gammel.
- Specialpædagog, musikterapeut og forfatter.
- Startede i 1961 et tæt og nært samarbejde med Paul Nordoff, amerikansk komponist og professor i musik ved Bard College.
- De startede deres arbejde i England, hvor de udviklede deres helt egen metode baseret på improvisation og komposition. De arbejdede med børn med vidt forskellige handicaps og udviklingsforstyrrelser. Fra børn med mild til alvorlig udviklingsforstyrrelse, autisme, skizofreni, afasi, indlæringsvanskeligheder, syns- og høre-forstyrrelser, samt fysiske og multiple handicaps.
- Nordoff og Robbins blev overalt i Norden inspirationskilde for den musikterapi, der voksede frem i 60'erne og 70'erne.
- Sammen udgav de mange metode- og nodebøger. Fx Children's Play-Songs, Fun for Four Drums, Goldilocks & The Three Bears, Pif Paf Poltrie.
- Efter Nordoffs død i 1977 fortsatte Robbins sit arbejde sammen med hustruen og musikterapeuten Carol Robbins.
- Fra 1975-1981 arbejdede Clive og Carol Robbins på the New York State School for the Deaf, New York.
- I 1982, efter et år på Southern Methodist University i Dallas, Texas, tog han til Australien. Han etablerede musikterapiuddannelser i Warrah Village, og Inala School i Sydney. Igennem disse år var han dybt involveret i etablering og udvikling af behandling, uddannelse og forsknings centre for Nordoff-Robbins Music Therapy i London, Tyskland og Australien.
- I 1989 grundlagde Clive og Carol Robbins The Nordoff-Robbins Center for Music Therapy på New York University, hvor han arbejdede til sin død i 2011.
- Clive stiftede Nordoff-Robbins Centre for Musikterapi i New York, London, Seoul og Kingswood, Australien, og blev bl.a. æresdoktor ved Universitet Witten-Herdecke, Tyskland, og ved New York State University.

Se også:

<http://www.nordoff-robbins.org.uk/news/memori-am-clive-robbins-1>

<http://www.facebook.com/pages/Clive-Robbins/284362218267956>